

Kinderen dopen?!

Toelichting voor de gespreksleiders

Groiegroepen C.G.K. Groningen
Seizoen 2003/2004, nr. 4

Bijbelstudie: Romeinen 6: 1-14

Doel van dit gesprekspapier

Het doel van dit papier is niet om elkaar te overtuigen van het gereformeerde standpunt over de doop. Als dit al mogelijk zou zijn, dan heb je meer tijd nodig. Dan moet je de Schrift vooral lezen op het punt van de eenheid van Oud en Nieuw Testament. Dan gaat het erom in hoeverre christenen “in Israël ingelijfd” zijn, of naast en buiten Israël staan. Dan gaat het om de vraag of het nieuwe verbond uitsluitend een “geestelijke” grootheid is, of dat het Nieuwe Testament daarbij net zo goed spreekt over “Gods volk” als een concrete eenheid, waarin de kinderen begrepen zijn.

Een tweede punt daarbij is de vraag in hoeverre “geloven” alleen iets is van de mens persoonlijk, of dat daar in en daarachter vooral ook Gods werk te zien is (2 Timotheüs 1: 5). Je moet dan denken aan het geloof in de termen van de wedergeboorte (Johannes 3: 3), iets wat ons geschonken wordt. Met andere woorden: spreekt de doop van ons geloven of van Gods beloven?

Natuurlijk heeft dit papier wél de bedoeling om het punt van de kinderdoop met elkaar te bespreken. Het lijkt me van groot belang, dat we de betekenis van de doop met elkaar beleven. Daarbij behoren de centrale Bijbelse noties m.b.t. de doop helder naar voren te komen. De geschiedenis heeft geleerd, dat het dopen van kinderen het beleven van de noodzaak van de bekering soms naar de achtergrond kan schuiven, met alle schadelijke gevolgen van dien!

Ontmoeting met elkaar

Je kunt deze vragen gebruiken om “erin te komen”. Je kunt er voor kiezen om ze alle vijf aan de orde te stellen. Dan heb je waarschijnlijk al een groot deel van de bijeenkomst gevuld. Dat is prima, maar kies dan te te voren één of meerdere Bijbelgedeelten uit, die je nog met elkaar aan de orde wilt stellen (b.v. vraag 10-12 en/of 13-14).

Je kunt ook na de tweede vraag naar de bezinning uit de Bijbel gaan en na behandeling van die vragen die je met de groep wil bespreken terug keren naar b.v. de stellingen uit “ontmoeting met elkaar”.

Bezinning vanuit de Bijbel

2. Open vraag. Mij valt op dat vrome Joden (farizeeërs waren echt niet alleen schijnheiligen) opgeroepen worden om zich te bekeren.
2. Overeenkomsten: de uiterlijke vorm van de doop was in de oude kerk min of meer hetzelfde als de doop van Johannes: onderdompeling. Het beeld van de doop spreekt van de noodzakelijke reiniging. De doop van Johannes stond nog wel met twee benen in het Jodendom! Men kende allerlei rituele reinigingen. Daaronder ook de doop van heidenen die overgingen tot het Jodendom (eerst onderwijs, daarna de doop van alle gezinsleden, ook de babies, daarna de besnijdenis van de manlijke leden). Voor Israël werd de doop niet nodig geacht: zij waren in Mozes door de Rode Zee getrokken en zo “gedoopt” (vergelijk 1 Corinthiërs 10: 2). Dit houdt in: door God gereinigd en geheiligd: apart gezet van de wereld. De doop van Johannes is gericht op de komst van de Messias en Zijn Rijk. De mensen worden opgeroepen zich gereed te maken Hem te ontmoeten. De christelijke doop is teken van “inlijving” in de gemeenschap van Christus en Zijn gemeente en is in de naam van Vader, Zoon en Heilige Geest. Let op: het teken mag gegeven worden als de zaak aanwezig is. Je moet het niet omdraaien! Een kind wordt geen verbondskind door het ontvangen van het teken, maar omdat het een verbondskind is, mag hij het teken daarvan ontvangen. Dit heeft een functie voor de dopeling zelf: een op naam gezette belofte (zegel = garantie) en een teken wat behoort bij een stuk onderwijs. Het heeft ook een functie voor de gemeenschap: beleven van het gemeenschappelijk geloof. Bovenal is het ook een eren van God door dat we in deze handeling getuigen van Zijn daden.
3. Open vraag, maar wel heel belangrijk. De gereformeerde traditie spreekt niet alleen over een “eerste bekering”, maar ook over “dagelijkse bekering”!
4. Open vraag. In elk geval zie je dat gelovigen kinderen van Abraham zijn. Als je het hele Nieuwe Testament er op na leest, dan is toch wel duidelijk dat dit niet “vergeestelijkt” moet worden. Het heeft ook te maken met een concreet behoren tot een volk! Binnen dit volk van God zijn de grenzen tussen mensen doorbroken! Opvallend trouwens dat hier niet gesproken wordt over man en vrouw, maar over manlijk en vrouwelijk (daar vallen de kinderen dus ook onder.....)
5. Opvallend deze verbinding besnijdenis en geloof! Maar “volwassen-besnijdenis” kende men meer! De

Joden hadden een zendingspraktijk, waarbij heidenen bekend gemaakt werden met de God van Israël en soms inderdaad ook overgingen tot het Joodse volk.

Het spraakgebruik is zeer subtiel. Het gaat niet om een zegel van het geloof, maar een zegel van de gerechtigheid van God. Dat een mens recht voor Hem staat en bij Hem mag horen. In de voorgaande hoofdstukken heeft deze gerechtigheid een naam gekregen: Jezus Christus! Het zegel van de gerechtigheid is dus een garantie van die gerechtigheid van God die alleen door genade ontvangen kan worden op de wijze van het geloof. Het geloof is de hand die de gerechtigheid uit Gods hand aanneemt, maar niet de gerechtigheid zelf! De doop spreekt van Gods gerechtigheid in Zijn handelen met Christus: reiniging van de zonden door het lijden en sterven van Christus en daarna die opstanding in een nieuw leven. Door het geloof krijgen we deel aan deze werkelijkheid.

Ik lees hier al “doop” in, omdat de lijn in de Romeinenbrief gewoon verder gaat naar hoofdstuk 6.....

6. Ieder die gelooft in Israëls God en met Israël mee wil doen in het eren van God, mag besneden worden!
7. Het uiterlijke teken vraagt om een antwoord in het leven dat daarmee overeen stemt!
- 8 en 9 Paulus is daar fel op tegen. Zo komen er toch weer rituelen etc. waar een mens z'n geloof op gaat bouwen. Vooral voor ex-heidenen is dat riskant. Men moet leven van genade alleen! Bovendien: door het geloof behoort men al tot het volk van God. Men heeft in de doop het teken daarvan ontvangen. Opvallend: de doop wordt hier getekend als de “christelijke besnijdenis”. Er is blijkbaar een nauwe samenhang tussen beide! Historisch kun je zeggen dat de doop in de plaats van de besnijdenis gekomen is. Inhoudelijk is het beter te zeggen dat in de doop de besnijdenis haar vervulling gekregen heeft. De besnijdenis wijst vooruit naar het werk van Christus, de doop wijst ernaar terug.
10. Het beeld van de begrafenis en de opstanding.
11. Zoals telkens ligt de spits niet op de doop zelf, maar op het leven als christen. De zonde mag niet meer over ons heersen. Deze koning hebben we afgezworen!
12. Open vraag; maar in samenhang met het gedeelte uit 1 Petrus 2 gaat het vooral om het beleven van het voorrecht te mogen behoren bij Gods volk. Daar hoort een leven bij dat God uit liefde en dankbaarheid de eer wil geven die Hem toekomt. Dus ook uitstraling naar buiten.....!
13. Je zou kunnen zeggen: opname in de discipelkring..... Wél heel belangrijk: inlijving in de christelijke gemeenschap. Bij evangelisatiewerk is dat het cruciale punt: komt men ook werkelijk die christelijke gemeenschap binnen.....
14. Heel nauw: leren onderhouden alles wat Christus bevolen heeft. Daar hebben we onze ouders bij nodig, maar ook elkaar als gemeenteleden. Leren is (zeker in de oudheid/Jodendom) iets wat je gezamenlijk doet.
15. Dit geldt natuurlijk voor elke zendingssituatie. Het gaat hier niet om een stuk dogmatiek over de doop, het gaat hier om het zendingsbevel! Het Nieuwe Testament heeft het over de eerste generatie christenen. Opvallend is wel dat telkens bij het tot geloof komen en gedoopt worden het “huis” van de gelovige ook genoemd wordt. In elk geval zie je uit het vervolg van deze tekst dat je het niet om mag draaien. Het behoud hangt niet af van de doop, maar van het geloof!
16. Het boven genoemde “huis” wordt gedoopt. Het woord “huis” is een zeer bekende uitdrukking en wil zeggen “al wat zich onder het dak bevind”. Je zou verwachten dat als er uitzonderingen waren die niet gedoopt mochten worden, dat die genoemd zouden worden. Te meer omdat in het Oude Testament het besnijden met het huis (Abraham besneede ook zijn personeel!) en het dienen van de Here “met je huis” een vast staande uitdrukking was. Wij weten b.v. ook dat een snelweg alleen voor snel verkeer is. Uitzonderingen dienen vermeld te worden!
- 17 en 18 Voor de hoorders, hun nageslacht en voor allen die het nog horen zullen (die verre zijn: heidenen). Met andere woorden: deze belofte is voor ieder die in de lichtcirkel van het Evangelie komt. De doop wordt hier verbonden aan de belofte van God m.b.t. de uitstorting van de Geest. In het boek Joël is duidelijk dat de kinderen bij Gods gemeente gerekend worden. Zo is dat ook in de nieuwtestamentische gemeente. Voor hun is de belofte van de Geest. Voor mij persoonlijk is het moeilijk denkbaar dat terwijl alles tot z'n vervulling komt, het teken daarvan in de nieuwtestamentische bedeling niet voor kinderen zou zijn.....

Evaluatie

Vragen, ideeën, reacties, opmerkingen, tips, suggesties enzovoort kunt u sturen naar ds. L.C. Buijs: lcbuijs@cgc-gn.nl, eventueel per telefoon (050-4028803).